

Radimův poslední den

Vstává jako vždycky v pět třicet. Budík vypne hned po prvním zazvonění, tak aby nevzbudil Věru. Ona se ale stejně nespokojeně zavrtí a deku si nesouhlasně přetáhne přes hlavu. Radim tiše zmizí z ložnice. Je jen v trenýrkách a má erekci, což ho vzhledem k dnešní situaci docela překvapí. Není si jistý, jestli z toho má mít radost, z faktu, že se jeho tělo ještě pořád dokáže fyzicky vzrušit, ale překvapí ho to určitě. Tmavou chodbou opatrně našlapuje k záchodu kolem pokojíčku Aleše, přestože ví, jak tvrdě on spí a že Hanka je tento týden u Ilony. Snaží se i potichu spláchnout, ale spláchne se vždycky stejně nahlas, to se nedá nic nedělat, přece to tam nenechá. V koupelně si rychle vyčistí zuby a opláchne si obličej studenou vodou. Přemýšlí, jestli by se neměl oholit, a dlaní si přitom hladí obě tváře. Nakonec to nechá, tak jak to je. Dívá se na sebe do zrcadla a kromě obličeje, který tam běžně vidá každý den, náhle postřehne i něco, co tam dřív nebylo. Těžko definovatelnou rozdílnost. Možná je to tím, jaký má na dnešek plán. Dává snad právě plán tváři výraz? Když se chystáte na dovolenou, vypadáte určitě jinak,

než když se chystáte vykrást místní samošku. Stojíte tam s tupým nožem v pravé ruce, protože nechcete nikomu ublížit, jen potřebujete udělat, co musíte. Hlas se vám třese, když říkáte „Dej sem prachy!“ I když se snažíte, aby to znělo, jako že máte všechno, a zejména pak sebe, pod kontrolou, nakonec to tak nezní ani trochu. Ta mladá Vietnamka vás nejspíš hned prokoukne anebo je prostě tak statečná, že se sehne a zpod pultu vytáhne něco, co ve srovnání s vaším nožem vypadá jak mačeta z hororu. Vycouváte, abyste se zachránili, nebo uděláte úplnou blbost?

„Dej sem prachy,“ zašeptá Radim a pořád se přitom na sebe dívá, i když ten pohled jde ve skutečnosti někam skrz a vlastně nikam. Pak rychle zamrká ve snaze přitáhnout k sobě zpátky svůj bývalý všední výraz nebo aspoň kousek z něj, ale jen proto, aby i to málo, co zachytí, mohl v příští vteřině zase odehnat. Už tě nepotřebuju, myslí si, přesto se ještě chvíli bolestně přetahuje s vlastním odrazem, než definitivně opustí koupelnu. Ruce má na dlaních spálené od těžkého lana, jehož konec mu někam rychle utíká, jako když šlápnete na vysavač a celá šňůra vedoucí do zástrčky ve vteřině zmizí v jeho útrokách. Dávno už ví, že tenhle souboj prohrál. Že je to pryč. Obleče si věci nachystané na křesle v obýváku. Kratšasy a tričko, protože podle předpovědi mají teploty vystoupat přes třicítku a kardiaci by mohli mít potíže s dýcháním. Nejen kardiaci, napadne teď Radima. Bosé nohy obuje do sandálů, sluneční brýle zavěsí za lem trika, tašku hodí přes rameno a klíče od auta si strčí do kapsy. Přesně v šest odchází každý den do práce. S výmlu-

vou, že takhle brzo ráno toho vždycky udělá nejvíc. Dnes ale do práce nejde.

Je 20. července

Radim jede autem do Kostelce. Cesty jsou zatím docela prázdné, jen občas projede kolem nákladák nebo linkový autobus. Ten nákladák Radim s naprostou samozřejmostí vytroubí, protože se mu bůhví proč plete do rychlého pruhu a jemu se nechce podjíždět ho pravým, i když by mohl, když je těch aut tak málo. Nervózně naléhá dlaní na klakson a hlasitě nadává – Věra by mu řekla, ať se laskavě uklidní – ale on místo toho dokonce zvedne prostředníček, aby tomu řidiči v nákladáku bylo úplně jasné, co si o něm myslí. Něco si dál pro sebe chvíli mumlá a pak radši pustí rádio, i když obvykle když jede bez Věry, dává přednost spíš tichu. S Věrou ho má zoufale málo. Z rádia se line známá melodie, zdá se mu ale až příliš něžná pro tenhle den. Přeladí proto na jinou stanici a potom na další, protože všude hrají podobně teskně, jako by k tomu časnému ránu tematicky patřila i hudba pro uplakánky. Nakonec poslouchá zprávy, aniž vnímá jejich obsah. Tvoří si z celé hromady slov různorodé divadelní kulisy, které souží jen k odpoutání pozornosti od skutečného dramatu jeho života. Na moment se dokonce ocitne tak trochu mimo realitu a v zamyšlení nevědomky zůstane v rychlém pruhu, i když zas tak rychle už nejede. Bílé BMW za ním zuřivě troubí a jeho řidič Radimovi ukazuje

skrz boční okýnko zvednutý prostředníček. Radim mu okamžitě oplatí tím svým, i když by teď logicky neměl být v právu. Stejně si připadá, že v právu je. Že chlap, co si pořídí bílé BMW, je vůl už z principu.

Když dojede Radim na místo, zaparkuje vůz na plácku před hospodou a jde pěšky k domu, kde vyrůstal. Blíží se tak, aby si ho matka nevšimla skrz okno kuchyně, protože ona taky vstává brzo a teď už určitě snídá. Představuje si, že na stole stojí hrnek silného kafe a vedle něj leží kočka. Další jí nejspíš sedí u nohou, na rameni nebo v klíně. Máma má místnosti plné koček, které Radim nesnáší, ale těžko jí je může zakázat. Je to její dům. Její příběh. Její forma smíření a pokračování. Dřív prý vůbec nebyla taková. Divná. Věci se změnily, když Radimův otec zabil hospodského, co surově mlátil svoji ženu i děti. Celá vesnice o tom věděla, ale jen on ho v záchvatu hněvu praštil tak nešťastně, že ten ubožák vzal při pádu ještě hlavou o roh stolu a už se neprobral. Kdyby tam ten roh nebyl, mohlo být všechno jinak. Trocha krve u nosu, pár vyražených zubů nebo roztržené košile. Typická vesnická rvačka, nic víc. Ale tak jednoduché to nebylo, protože ten roh tam byl a spousta vystrašených svědků k tomu. Radimova otce si odvedli, odsoudili ho a on už se z vězení nikdy nevrátil. Přijal na sebe to bojácné mlčení ostatních, to nečinné přehlížení a zbabělost. Radim ještě nebyl na světě, když se to stalo. Narodil se až za půl roku a svého otce viděl pouze dvakrát. Ani jednu z návštěv si vzhledem k věku nepamatuje, pak táta zemřel. Dostal těžký zápal plic ve vězeňské cele. Máma Radimovi později

vyprávěla, že tátovo tělo zkolabovalo steskem a žalem v té obrovské touze po spravedlnosti, která ale někdy vůbec není. Pod tíhou viny, kterou nakonec přijal, protože tu mu vnutili. Ve svých myšlenkách umíral se zmateným pocitem, že je možná skutečně vrah a že tohle je jeho trest.

„Bůh tenkrát zavřel obě oči pevně, víš?“ Radim tenkrát vůbec nevěděl, co nebo kdo je Bůh, věděl akorát to, že ho nemá rád. Máma se pro Radima stala ztělesněním naděje i smutku, lásky, co se smrtí neumírá. Pamatuje si její věčný smutek a slzy na unavené tváři. Pamatuje si, jak babička s dědou říkají, ať ji neruší, že máma spí, a on přesto vždycky aspoň nakouknul do ložnice, protože ji chtěl vidět. Přesvědčit se, že je pořád skutečná. Její dlouhé vlnité vlasy ležely na polštáři a kolena mívala přitisknutá až k bradě. Radim se přes všechny zákazy připlížil a lehl si těsně za ni. Dýchal tak tiše, jak jen to šlo. Dodnes si dokáže vybavit, jak máma voněla. Jako vyprané peřiny a kytky v zahradě. Vůbec nechápal, jak je to možné, když do zahrady vůbec nechodila, přesto voněla jako ty kytky, jako fialky. Ostatní chlapi ve vsi se z ní prý vždycky mohli zbláznit, ale ona chtěla jenom tátu. Předtím i potom. Už navždycky a beze změny. Ve všech vyprávěních, v každé její vzpomínce, a že jich bylo, byl táta statečný hrdina, co chtěl jen bránit cizí ženskou a sám si kvůli tomu zničil život. Ten její a Radimův taky. Radim si tátu nedokázal vybavit, nestýskalo se mu po něm, ale po mámě strašně. Ta mu doopravdy scházela. Neuměl se smířit s tím, že tady pro něj většinu času vůbec není. Vždycky když mohla, tak

někam utekla, zavřená ve svém pokoji, zmizela jako dým. Jako by všechna radost z domu odešla někam pryč, nahoru komínem, jen ta vůně fialek, ta zůstala. A o mnoho let později nebo spíš ode dneška za pár dní, k ní přibyla taky vůně rumu, který se bůhvíproč zjevil na hladině hluboké vody jako jediný záchranný kruh široko daleko, co ve skutečnosti nikoho nezachrání, ale na čas, třeba i na dlouho, na něm můžete plout. Tak klidně.

Radim obchází dům po straně, vlastně se tak trochu plíží, i když tady ho z kuchyně máma vidět nemůže a takhle brzo ráno ven ještě nechodí. Chce jen nakouknout do zahrady. Jen na chvíli. Uvidět strom, který zasadil jeho děda kdysi. Pod ním lavičku, na které sedávali, tam úplně vzadu bylo dřív ohniště. Před lety u něj vyfotil Ilonu s Hankou, a co si pamatuje, měla tu fotku Hanka na svém psacím stole, možná ji tam ještě má. Anebo ji možná vyměnila za něco nového, jako máma to ohniště za složitou a přehnaně opečovávanou skalku. Chtěl by ji ještě vidět a něco jí říct, ale nemůže se jí teď podívat do očí, ona by to tam viděla. Na parapetu tedy jen nechá ležet jednu rudou růži a taky pozlacený prstýnek s červeným kamínkem na památku. Koupil ho Věře, protože ví, jak ráda má všechno, co se třpytí.

„Prosím tě, co to je?“ řekla mu ona před pár dny a znechuceně mávla rukou, jako by od sebe chtěla odehnat nějakou otravnou mouchu. To hovado, co kolem pořád bzučí, to je Radim. Hovado, co ani

nekoupí pořádný prsten. Tahle bižuterie je pro Věru málo. Málo zlatá, málo okázalá, málo nákladná. Málo. Jako ostatně všechno, co jí kdy Radim dal. Chtěla by pořád víc, ale kde na to brát?

Radim tam chvíli u toho parapetu jen tak postává, a pak celý dům obejde zase po stejné straně a zase se tak trochu plíží, snad že ho to takhle baví o něco víc. Připadá si jak postava z filmu, a dokonce se té myšlenky pousměje. Pak už se pomalu vrací k autu u hospody. Když se do něj posadí a strčí klíčky do zapalování, napadne ho, že by se ještě mohl zajet podívat kousek odtud k rybníku. Ke stavidlu, kde se se naučil plavat a taky skákat šipku. Schválně si vyleze až na zábradlí a křičí „Dívej!“ A jeho máma sedí na žluté osušce v trávě, je dnes výjimečně o něco míň smutná než jindy a ruce si dává před oči, protože nechce vidět, jak jde Radim z té výšky do vody po hlavě. Je to tak dávno, ale pořád je to pravda. I kdyby už na světě nezůstal nikdo, kdo by si to pamatoval, jednou se to stalo a už to nejde odestát. Právě při téhle vzpomínce se rozhodne, že to tady někde zahrabe. Nejradši by to spálil, ale rozdělovat oheň ve volné přírodě je blbost a pálit to doma se zapalovačem jeden po druhém, to by trvalo příšerně dlouho. Něco s tím ale udělat musí. Vrací se tedy do auta pro tašku, z kufru bere malý krumpáč a lopatu – obojí tam vozí od té noci, kdy šli za sídliště pohřbít Alešovo morče, protože on prostě nedal jinak, než že mu vystrojí důstojný pohřeb – a pak zase zpátky k rybníku a tam si vyhlídne jeden strom a říká si tady, tady u něj to bude fajn. Vyhrabe

jámu hlubokou asi půl metru, což mu zabere daleko víc času, než by čekal. Taky se docela zadýchá. Sedí opřený o strom, na stehnech má položenou papírovou krabici od bot, co na dnešním privátním pohřbu představuje rakev, a v ní je celý jeho život. Mrtvý. Rozdělený do stovky malých papírků popsaných tím, co chtěl udělat, co stihl, co přesunul na jiný den, co už nikdy nestihne. Stručně a v bodech. Bez emocí. Jeho každodenní seznamy.

Vstane, opráší si ruce do kraťasů, nohou udupe navršenou hlínu, nasaje ten vzduch, co voní jako bezstarostnost, i když ve skutečnosti je to jen voda, listí a rostliny, které ani neumí pojmenovat, ale máma by uměla. Nejspíš by z nich Radimovi zase uvařila čaj, postavila ho v kuchyni na stůl a pohládila ho po vlasech úplně mlčky. Radim zatřeše hlavou a zkontroluje hodinky na zápěstí. Ještě není ani osm, přesto má najednou pocit, že už zbývá jen strašně málo času, takže rychle odchází k autu a jede zpátky do Prahy.

Zdraví vrátného, který už takhle zrána sleduje televizi a bude ji sledovat celý den. Místo pozdravu jen mávne rukou. Radim ho chápe. Než nastoupí ranní směna, tak se pokaždé skoro udobrýdenuje. Teď už chce mít hlavně na chvíli pokoj, proto si nejspíš ani nevšimne, že Radim jde později než všichni ostatní.

„Co tak pozdě?“ volá vrátný a nesouhlasně přitom zvedne pravou ruku, jako by chtěl Radima ještě zadržet a promluvit si s ním o jeho nepravděpodobné docházce. Takhle by to dál nešlo. U mě v podniku takový bordel nestrpím.